

SZARVAS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI ES SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség:

Beliczey utca 11. szám, hova a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
BÁRMENNYELLEN LEVELEK EL NEM FOGADTATNAK.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 4 frt. — Félévre . . . . 2 frt
Negyedévre . . . 1 frt. — Egyes szám . 8 kr.
MEGJELEN HETENKINT EGYSZER VASÁRNAP.

Kiadóhivatal:

Beliczey-utca 11. szám. (saját ház,) hová az elő-
fizetési pénzek intézendők.
Hirdetéseket jutányos áron elfogad.
BÉLYEGDÍJ MINDEN HIRDETÉSÉRT 30 KRAJČÁR.

Császári hódolás.

Lezajlottak a császárlátás fenséges felejthetetlen és nagy jelentőségű napjai; ime örök emlékeztető multtá vált 1897. szeptember hó 24-ike multtá, melynek hordereje messze kihat a jövőbe.

Éreztük hogy a levegőben van valami, éreztük, hogy a szimpatikus, hatalmas és dicső fejedelem, II. Vilmos császár látogatása nem csupán politikai esemény, diplomáciai Atratégia hanem a magyar állami és nemzeti szempontból megbecsülhetetlen. Tudtuk, hogy itt történni fog valami, s azért voltunk a császárlátás előtt már hetekkel oly izgatottak, ezért vártuk magas vendégünket, királyunk dicső szövetségését, oly felcsigázott várakozással. Sok jót hittünk, de azt álmodni sem mertük, a legoptimistább emberek fantáziája sem merete volna elképzelni, hogy azért jön a német császár, hogy fogadva szövetséges atyai barátja népének hódolatát, egyuttal ő is meghódoljon a magyar erények előtt a magyar nemzetnek.

A budai várban, a király termeiben ilyen beszéd még el nem hangzott. Az országgyűlések a delegációk megnyitó és záró beszédei, a felség szavai mindenkor alázatos hódolattal fogadtattak az egész országban, de a magyar királynak még nem volt alkalmja, hogy dicsérje a magyart. Az ezredéves fenállás, a király koronázási jubileuma alkalmával részeseültünk először elismerésben. De I. Ferencz József a legalkotmányosabb uralkodó s így szíve, esze szándékát nem akadályozhatja meg senki, éleslátása, keresztül tör, keresztül lát jóakaróink szitáján. És különös dicséretekben nincsen is gyakran részünk, tulajdonítsuk annak, hogy saját népét dicséretekkel el nem kényeztetetheti az uralkodó.

De most eljött a német császár. A hatalmas, a nagy német birodalom felséges császára

kinnek nincs szüksége alakos hízkelésre, s aki maga sem túri a hízkelést. Eljött ő ki milliók rettegett ura s ő mondott felettünk itéletet ott a budai vár lakban, mint királyunk vendége s az osztrák tábornokok, osztrák érzelmű urak környezetében megmondta nyíltan, hogy mi a magyar nemzet felől a véleménye, s úgy voltak mondva e szavak, hogy egyuttal bemutatta II. Vilmos császár az ő hódolatát az előtte hódoló magyar nemzetnek.

Az ott ebédelő hatalmas urak bizonyára egy pillanatra meghökkentek, s talán torkukon is akadott a falat; egy császár, ki nyíltan, őszintén beszél akinek nem írják beszédét, aki azt mond ami neki tetszik és amit érez, akinek beszéde nem diplomáciai faragvány, hanem igazán császári szó, nem raffinrozott stíl, hanem feleséges szónoklat.

De hát mit mondott a német császár? Azt mondotta, hogy minden német ifju tanulhat Szigetvár és Zrinyi példájából. Nemesak megdicsért bennünket, hanem saját országa derék ifjúságának példájául állította nemzeti történelmünket. Azután a királyhoz való hűségünkről beszélt szépen s csodálattal emlékezett meg Árpád fiainak hűségéről Mária Terézia korában.

Felsőes királyunk nemes szíve fellobbanhatott a sok dicséretre, ő nem hökkent meg, mint osztrák urai, ő már rég tudta, hogy az így van, hogy jó, nemes és hű a magyar.

Nézzük már most a császári vendég szavainak világra szóló horderejét. Országunkban sok a beellenesség, horvát, olasz, oláh, szerb, tót, most mind ellenünk van, kísért a dákóromán birodalom eszméje, szakadni akar a horvát, hogy külön birodalomná tömörüljön, s még a magyar tengerparton is a magyar ellenes áramlatok hőmpölyögnek. Első sorban e sok nemzetiség vádaskodik ellenünk. Ezeknek szólt tehát első sorban a császári szó, ezeknek adta tudtul a hatalmas

ur, hogy de bizony, a magyar erények élnek, s él a magyar szívben a király iránti hűség.

Másodsorban szólt a leczke Ausztriának. Ott is sokan vannak, kik befeketitenek bennünket, s mondják, hogy mi gyűlöljük, a nyugalmas békét, mi forradalmárok vagyunk, király iránti hűségünk pedig csak frázis. De azt mondta ám a német császár, hogy amit odaát forradalmi eszméknek néznek, az a magyar nemzet ezeréves szabadságszeretete, mely megfér a király iránti törhetetlen hűségünk mellett.

II. Vilmos császár már rég birodalmában van, de azért bizonyára visszagondol a magyarra és körünkben töltött órák emlékére. A magyaroknak milliói azonban minden nap elszállnak lélekben, szívben hozzá az imában a királyok istenéhez, hogy áldja meg s tartsa meg népének s családjának azt a felséges főt, ki mikor eljött országunkba, igazságot osztott és elégtételt adott a magyarnak. Hisz ugyis annyi sérelmet túrtunk annyi titkos vádolást szenvedünk, milyen szép volt s milyen jókor jött ez a fejedelmi elégtétel.

Előfizetési felhívás.

Mai számunk az 1897. év utolsó negyedének első számát képezi. Ez alkalommal van szerencsénk azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetése a III. évnegyeddal lejárt a megújításra kérni.

Egyben új előfizetést nyitunk lapunkra, melynek emelésére a t. olvasóközönség érdekének szempontjából ezután is széleskörű intézkedéseket tesszünk, s hisszük hogy lelkiismeretes hirscholgálat, cikkekünk és tárczáink gondos közlé-

SZARVAS ÉS VIDÉKE TÁRCZÁJA

Mikor én rablóvezér voltam!

Az ötvenes évek elején Párisból Nápolyba utaztam, hogy az Appennin hegység vadregényes vidékeiről néhány vázlatot vegyek föl. Velem volt Roger barátom is, a ki pusztá műkedvelésből jött Olaszországba, hogy annak kincseit megismerje.

Nápolyban az arany-szarv- fogadóba szálltunk, melynek tulajdonosnője egy meglehetősen csinos, ámbar már koros olasz nő volt. Kivüle még egy kamasz fiu volt a vendéglőben, de észrevettük, hogy gyakran napokig távol van . . .

Ez a fiu Beppó volt, Rozina asszonynak, a kocsmárosnőnek fia.

Rozina asszonynyal gyakran beszélgettünk. Épp a hegyek közé való kirándulásunk előestéjén is együtt ültünk a söntésben.

— Jesszusom! Önök a hegyekbe mennek? — sipított a vendéglősnő.

— Ugy van, jó asszony!

— Ne kísértsek az Istent!

— Ugyan miért?
— Hát nem tudják?
— Talán emberevők laknak ott?
— Még annál is rosszabb?
— Ah, ah! . . .
— A gaz Tiepoló! A bandita, a kit az Isten büntessen meg! Félelmissé teszi a környéket!

— És a csendőrség?
— Nem boldogul vele! Olyan az mint az ördög! Eltűnik, mintha a föld nyelte volna el, mihelyt csendőrszveget érez! Aztán gyilkol, rabol, gyújtogat . . .

— Nos Roger? — szóltam utitársamhoz.
— Felkeressük a banditát! — felelt Roger. Holnap kora reggel indulunk . . . Te lefestheted őt . . .

A söntés sarkában Beppó horkolt, de e szókra fölkapta a fejét . . .

— Hát nem félnek az urak? — kérdé álmosan.
— Éppen nem, barátom!

Rozina asszony még ijeszgetett bennünket egy kicsit, de két francia nem engedi magát egyhamar elijeszteni egy kalandtól.

Másnap reggel tervszerint utnak indultunk . . . Széles kalábriai szalmakalapot tettünk a fejünkre, mely teljes árnyékot nyújtott nekünk az égető déli nap ellen. Négy óráig barangoltunk a hegyek között, míg

végre egy bámulatosan szép kilátást nyújtó hegytetőn megálltunk . . .

Velünk szemben ősi vadregényes lombok emelkedtek, melyet teljesen befutott a moha és a buja vadszőlő indája,

— Ezt lekapom! — szóltam Rogerhez.
— Elragadó táj, barátom! — felelt Roger. A szalón első díját kapod meg, ha ezt vissza tudod adni!
— Arra Tiepoló képével fogok pályázni!
— Ah igaz, hiszen Tiepolót keressük . . .

A gyönyörű vidék szemlélete közben egészen megfeledkeztünk a dologról! . . .
— Majd ránk talál!

Én festettem . . . Roger letelepedett a fűbe s elővette a mandolint, melynek hurjait mesteri módon tudta kezelni.

— Ah, Tiepoló! Csak jönnél már! — sóhajtottam föl.

— Parancsolja, hogy eléje vezessem? — kérdé mögöttem egy mély basszus hang.

Felgrottam . . . Széles fiatalember állott előttem az olasz legények fantasztikus színoros öltönyében!

— Hogy tetszett mondani? — kérdém.
— Elvezetem önöket Tiepolóhoz! — felelt a legény. — Tiepoló meghívja önöket ebédre!

— Ah, ez pompás!

sével a t. közönség b. pártfogását továbbra is kiérdemljük és szives támogatásával lapunk erősbödésére is segédkezet nyujt.

L a p u n k e l ő f i z e t é s i á r a :

Egész évre . . . . . 4 frt

Fél évre . . . . . 2 frt

Negyedévre . . . . . 1 frt

Szarvason, 1897. okt. 3.

a „Szarvas és Vidéke”
kiadóhivatala.

HIREK.

Uj orvos. Dr. Belopotoczky György özv. Belopotoczky Istvánné helybeli iparos főrekvífiát f. évi szeptember hó 25-én avatták a budapesti egyetemen orvossá. A tehetséges fiatal orvos rövid 5 év alatt szerzte meg diplomáját, s most dr. Sulek Vilmos egyetem tanár mellett a budapesti szomészeti klinikán mint gyakornok működik. Öszntén gratulálunk a sikerhez.

— **Október 6.** A nemzeti gyász a tizenhárom vértanu kivégezésének évfordulójának e gyásznapját kegyelettel üli meg mindenfelé az ország. A mult-hoz híven városunkban is a „függetlenségi kör” az eddigieknél nagyobb ünnepélyel ad kifejezést a honfiai bánatnak, nagyraikra való vissza emlékezetünk október 6-án a függetlenségi kör helyiségében.

— **Szüret.** Szeptember hó 30-án kezdődött városunk határában a szüret, de nem mint hajdan, szedő lányok dalolása, puska durrogatás mellett hanem csöndesen, kedvtelenül. A gazda kedvét, szöllőjét elvette, megette a philoxera, az a csekélység a mit a tüke hozott csak felfüggeszteti, csak kostolónak való. Az idei termés még rosszabb a tavalyinál, s bizon—bizon ha ez így tart bekövetkezik nemsokára az az idő, mikor városunk határában szőlő nem lesz, ki szedi a gazda.

— **Adakozás.** Özv. Fuksz Edéné urnó a helybeli izrael. nőegyletnek és a szent egyeletnek 50—50 frtot ajándékozott alapítványképpen megbold. férje kegyelet emlékezetére,— a mely kegyes adományokért az illető egyletek halás köszönetüket nyilvánítják.

— **Tűz.** Rémes harangkongás verte fel városunk esendjét hétfőn este 7 órakor. Petó József, a kath. egyház harangozójának Kossuth utcabeli háza égett le. Hogy az igen közel fekvő házak kinem gyulladtak, a tűzoltók gyors megjelenésének volt köszönhető. Az oltásnál Gr. Bolza Géza, mint tűzoltó főparancsnok is jelen volt. Amint halljuk a ház biztosítva volt. A tűz oka ismeretlen.

— **Megyegyülés.** F. hó 27 és 28-án tartotta Békésvármegye rendes közgyűlését. Nagy lelkesedéssel keltó beszéddel nyitotta meg az első nap 9 órakor a gyűlést Békésvármegye főispánja dr. Lukács György. A beszéd a munkás mozgalomról szólt beható szakértelemmel. Elmondja a főispán hogy ámbár rossz a helyzet jelenleg, de még sem annyira amint azt a megye ellenségei festették. A tisztikar ez iránybani működése elismeréssel találkozott és ő maga is köszönettel említi a strike meghiusítására irányzott tevékenységet. Ezek

után az ülést megnyitja. Az állandó választmányánál a leány árvaházról tett javaslatot elfogadják. A kórház építése is kimondatott. Két alapítványi helyt a ludovica akadémiára, három 200-200 frtos helyett a hadapród iskolára megszavaztak. A második napon a szavazások folytak, erre a napra különösen sokan mentek Gyulára. A választások megkezdődvén.

— **Vetőmag a kisgazdáknak.** A járási főszolgabírósgót hivatalból jelentéstételre utasították hogy vajjon járásaikban tapasztalnak-e vetőmag szükségletet? Valamennyi járási főszolgabíró azt jelenti, hogy kis gazdáinkon rendkívül segítene, ha a földmivelési kormány részéről engedélyezett vetőmag előleget igénybe vehetnék. E jelentésekre Lukács György dr. főispán sürgős átiratot intéz a vármegye alispánjához. Abban közli, hogy az önhibájokon kívül megszorult érdemes kis gazdáknak a földmivelési miniszter 1898. október 1-én visszafizetésre, kamatmentesen ad rendelkezésére öt métermázsra erejéig vetőmagot. A községek felhívataknak a szükséglet összeírására és a vetőmag-előleget igénybe-vevőkkel szemben jótállásra. Mivel pedig az özi vetés ideje elérkezett, a rendelet hét nap alatt végrehajtható. A főispán közli, hogy némely megyék magok vállaltak képzőfizetési kötelezettséget. A vetőmag kérdésének sürgős lebonyolítása érdekében szükségesnek találja, ha a törvényhatósági közgyűlés a vármegye alispánjának felhatalmazást adna, hogy a közgyűlés nevében hagyja jóvá a községek felől beérkező jótállásokat. A főispán rendelkezése szerint ma Békésvármegye minden községében a szokásos kihirdetés során tudomásul fogják venni gazdáink, hogy ha szükségesük van rá, kamat nélküli vetőmagot az állam öt métermázsáig engedélyez részükre.

— **Hizott állatvásárok.** Nagyszabású ügyezkedemény ez az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a folyó évben. Ugyanis rendszeresíteni akarja a budapesti marhavásártéren a hizott állatvásárokat, amelyeknek célja egyrészt a hizott állatok jobb értékesítésének előmozdítása, másrészt az ezen vásárokkal kapcsolatosan rendezendő próbavágások révén a legcélszerűbb vizslási módokat megismertetni a gazdákkal. Mint értesülünk, az első díjazással egybekötött hizott állatvásárt az egyesület a földmivelésügyi miniszter támogatásával folyó évi december hó 11—12 és 13-án tartja meg a budapesti marhavásártér istállóiban. A vásárt az Országos Magyar Gazdasági Egyesületek rendezik, és pedig: a székes főváros hatósága, a Magyar Mezőgazdák szövetekezete, a Magyar Gazdák vásárcsarnok ellátó szövetekezete, a magyar czukorgyárosok országos egyesülete, a mézárások és hentesek ipartestülete és a kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. E testületek nemesak erkölcsileg mozdítják elő a vásár sikerét hanem messzemenő anyagi támogatásban is részesítik s értékes díjakat tűztek ki a legjobbaknak talált hizott állatok díjazására. A hizott állatvásárra felhozhatók hizott szarvasmarha, juh, sertés és hizott baromfi. Az állatok díjazására állami városi és más egyéb díjak állanak rendelkezésre. Tekintve a nemes cél, amelynek érdekében a vásár rendeztetik nagyon öhajthatónak tartják, hogy a vásáron való részvételt november elsejéig kell az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkári hivatalánál (Budapest köztelek) bejelenteni, ahol a vásár részletes térmenete és

a szükséges bejelentési iver levélbeli megkeresésre kaphatók.

— **Politika és vallás.** Dósa József kun-szentmártoni plébános és dr. Talányi Ottó odavaló várósi főorvos régóta politikai ellenfelei egymásnak. Dósa plébános a kun-szentmártoni szörványosan mutatkozó néppártiak vezére, dr. Talányi főorvos pedig az ottani szabadelvűpárt elnöke. Talányiéknál minap istenáldása volt, 15 évi boldog házasság után megszületett az 1-ső gyermek. A gyermek azonban súlyos beteg s az apa, a mint ez ilyen esetben föltétlenül meg is van engedve, a háznál akarta megkereszteltetni, nehogy a míg a templomba viszik, az utcai levegő megártson neki. Megkérte tehát a plébánia hivatalt, hogy a keresztelő iránt intézkedjék. Előkelőbb házaknál, még olyankor is keresztelnek háznál, ha a gyermek nem beteg s ha ez a keresztelő a szülőknek csak pusztá öhajtsága. A főorvos, nehogy a plébánia kifogást tegyen, följajánlotta még azt is, hogy bármily költséget számítsanak fel, azt készséggel fődözi. Dósa József plébános azonban azt izente a liberális pártelnöknek, hogy nem bánja, történjék bármi, haljon meg a gyermek kereszteletlenül, a keresztelést a háznál nem engedi meg káplánjának, sem ő maga el nem megy keresztelni. Dr. Talányi távirat útján egyik régi barátjához, Czenner Lajos főreáliskolai hittanár, erzsébetvárosi káplánhoz fordult, jöjjön azonnal, mert a kicsike nagyon beteg, Czenner Lajos szombaton lentazott a fővárosból Kun-Szent-Mártonba. Dósa József plébános azonban megsejtve a dolgot, elszőkött hazulról. Meghagyta azonban káplánjának, hogy ő, mint plébániája területén a legfelső fórum, egyszerűen nem engedi meg a keresztelést, s ezt adják tudtára Czennernek. Ez este 10 órakor táviratozott Samassa egri érseknek, az egyházmegye pásztorának az esetről s másnap reggel táviratba jött a felelet az érseki széktől, a mely felhatalmazta Czennert, hogy a gyermeket a szülők kívánsága szerint, azoknak a lákásán azonnal keresztelje meg. A dolognak az egri érseki szék előtt folytatása lesz, mivel Dósa József plébános, néppárti vezér ellen, részben a miatt, hogy pap létére politikát csinál a vallásból, de főképpen a miatt, mert felsőbb engedelem nélkül épen vasárnap, a keresztelő napján nem tartózkodott plébánia területén, az érseki hatóság fegyelmi vizsgálatot indított.

A gyermekbetegségek keletkezésének megátolhatása abban rejlik, hogy a gyermek oly edzett és erős ellenálló képességet kifejtő szervezettel bírjon, mely a baj csiráját fejlődni nem engedi.

Különféle ezt célzó gyógyszerkezitmények vannak forgalomban, de általánosan tudott dolog, hogy csak egyetlen szer létezik, mely a hozzá fűzött várokozásnak minden tekintelben megfelel; s e szer a csukamáj-olaj. A gyermekek a közönséges csukamáj-olaj bevételelétl undorodnak, s ezért nagyon hézagpótló a Zoltán-féle csukamájolaj, melynek sem ize, sem kellemetlen szaga nincs s gyermekek, valamint felnöttek szivesen veszik be. Főraktára Zoltán Béla gyógyszerházában, Budapest V. Nagyköröna-utca 23. szám, hol üvegenként 1 frtért kapható.

— **Nazarénus katonák esküje.** A tartalékosok közül egy nyári fegyvergyakorlatokra öt nazarénust hívtak be Hódmező-Vásárhelyről. Valamennyi

— Az udvarias meghívást elfogadjuk! — vágott közbe Roger.

— Akkor kövessenek!

Tíz percnyi ut után éppen az előtt a rom előtt álltunk meg, melyről az előbb vázlatot vettem. Széles árok választotta el a romot a hegylejtőtől, melyen álltunk.

— Hogy jutunk itt át? — kérdém.

Vezetőnk válasz helyett füttyentett. Hasonló fütty volt rá a válasz, melyre vezetőnk még három füttyel felelt.

E pillanatban az egyik romfal kimozdult a helyéből s mint valami várnak függő hidja leereszkedett, úgy hogy rajta kényelmesen átmehettünk.

Vezetőnk egy rozoga lépcsőn vezetett le bennünket s nemsokára egy tágas, fényesen butorozott terembe értünk.

Elámultunk! . . . Az hittük, hogy rablótanyát találunk s ime, hercegi kastélyba jutottunk . . .

— Önök látni akartak, uraim? — szólalt meg egy hang előtőlünk. — Itt vagyok!

— Beppó! — kiáltottam fel az első pillanatban.

— Itt Tiepoló! — szólalt Rozina asszony fia. — Tiepoló, akit az anyám megátkoz! Odalenn Beppó.

— Ez bámálatos!

— Éppen nem! De remélem, hogy velem ebédelnék az urak! Az én vendégeim önök, és semmi bántódásuk nem lesz!

A lakomában kívülünk tizenkét bandita vett részt . . . Megannyian olyan csinos fiuk, hogy Párisban a hercegnők is beléjük bolondulnának. Feltűnt rögtön, hogy a társalgásban annyira jártasok, hogy szellemesség dolgában ugyancsak össze kellett szedni magunkat, hogy megnevetessük őket. Az ebéd beillett volna fejedelmi lakomának. Ezüst kelyhek voltak az asztalon, a valódi marsalai bort pedig valódi pókhálós kőkorsókban szolgálták föl.

— És ha szabad tudnom, honnan került ez a sok kincs, — kérdém.

— Ön azt hiszi, hogy rablott jószág?

— Azért kérdem, mert nem hiszem!

— Akkor igaz van. Ezt itt találtuk elásva és egyszerűen elfoglaltuk . . .

Az ebéd hosszan eltartott. A marsalai bor fejünkbe szállt s kezdtünk elálmosodni . . .

Nem tudjuk hogyan, de alkonytájban éles fájdalomra ébredtünk fel . . . Csendőrök fogtak körül bennünket a hegytetőn, ahol az előbb festettünk. Rögtön észrevettük, hogy Tiepoló rendes ruháink helyett a banditák öltönyébe bujtattott bennünket . . .

A csendőrök puskatussal ébresztettek fel, kezeink hátra voltak kötve.

— Melyik közületek Tiepoló? — kiáltott a csendőrhadnagy.

— Én vagyok! — szólalt Roger, akinek tetszett a kaland.

— No megértél az akasztófára!

— Meg-e? Ha hajam szálát meggörbítéd, hát holnap a falamiádat kipusztítják a társaim.

— Nono! — szólalt a csendőr megszeppenve.

— Jó emberek, ne higgyetek e fiuak! — szólalt — Tiepoló én vagyok, ő meg akar menteni engem!

Roger dühös pillantást vetett rám.

A dolog vége az lett, hogy bevitték bennünket Nápolyba. Ott egy pillanat alatt elterjedt a hír, hogy Tiepolót elfogták s a harmadik utcában n.ár száz meg száz ember volt a nyomunkban.

— Adjátok ide a zsványt! Hadd üssük agyon! A nép itéljen fölötte — zugott a tömeg s ökölnyi köveket hajigáltak felénk. A helyzet kezdett türethetlenné válni, a csendőrök már alig tudták a népet visszatartani . . .

Roger kaczagott, a mi a néptömeget még jobban felingerelte.

— Üssétek le! — ordították.

Családfő és több gyermek atyja. A hadügyminiszterium most azt az eljárást követte, hogy az öt tartalékos nazarénust Gráezba rendelte az ottani egészségügyi csapathoz, nehogy alkalmat adjon arra, hogy az öt családos ember hívének megtagadja a fegyverforgást és e miatt hosszabb időre a börtönbe vándoroljon. Azonban az öt nazarénus már az első napon összeült között a katonai fegyvelemmel. — Ugyanis mikor a gyakorlat közbe esküre vezényelték, az öt nazarénus meg sem mozdult. A kapitány figyelmeztette őket, hogy a törvény értelmében a jobb kezüket emeljék föl, ily formán, hogy a hüvelyk, mutató és a nagynyal fedezék az esküt. Az öt nazarénus makacsul vonakodott ezt megtenni, mert mint mondták, az ő hitük szigorúan tiltja az esküvést. Erre az őrmesterek kényszeríteni akarták őket, hogy a kezüket esküvésre felemeljék, de a nazarénusok hajthatatlanok maradtak és azt mondták, mintsem hitük ellen vészenek, inkább ott halnak meg egytől-egyig. És a mellükön olyan erősen fonták össze a karjukat, hogy erőszakkal sem tudták velök boldogulni. Ekkor érkezett oda egy őrnagy, — aki rosszaságát fejezte ki az erőszakoskodás fölött. A nazarénusok — ugymond — nem kényszeríthetők az esküfételre, mivel ezt az ő hitük tiltja. Arra pedig katonák nem kényszeríthet katonát, hogy megszegje az esküjét. Különbösen is szentesített törvény, hogy mindenki saját lelkiismerete szerint gyakorolhatja vallását. — De nem így gondolkodott a többi katonák, mert az öt nazarénust folyton gunyózták és sértegették. — A durva bánásmód természetesen csak növeli a nazarénus katonák fanatizmusát, mert az új hit egyik sarkalatos elve, hogy minél többet szenved valaki a hitéért, annál nagyobb jutalomba részesül a tulvilágon.

— Fogorvos, Kovács J. Budapestről ki már évek óta ellátogat városunkba, most ismét megérkezett rövid ideit tartózkodásra. Felkéri mindazokat, kik fogban szenvednek, hogy szíveskedjenek mielőbb megkeresni, mert vannak műtétek (plombirozás és fogbetétek) mik hosszabb időt vesznek igénybe. Lakása: „Árpád“ szálloda 1 szám.

* A takarékos vőlegény.

— A menyasszomat Marienbadba küldöm.
— Minek akarod lesóványítani?
— Azt akarom, hogy a nászútra mint szabadsúlyt vihessem magammal.

* Iskolában.

Tanító: Származására nézve a telen milyen szó? Eredeti-e vagy képzett?
Tanuló: képzett.
Tanító: Miért? Miből lett?
Tanuló: Borjuból.

* Végrendelet. Egy gazdag földbirtokos végrendeletében egy ilyen pont találtatott:
„10-szer. Az ispánomnak nem hagyok semmit, mert húsz év alatt, míg nálam szolgált, ugyis eloget lopott. A kisebbik unokaöcsemre pedig az ezüstneműt testálom, hogy miért nincs ki egészen a tuczat, azt ő tudja legjobban.“

Végre megérkeztünk a prefekturába, a hol a csendőr bejelentette, hogy elfogta Tiepoló banditát egy társával.

— Melyik Tiepoló? — kérdé a bíró.
— Én! — felelte Roger ki még folytatni akarta a tréfát, a kalandot.

— Egyikünk se! — feleltem én. — Mi francia állampolgárok vagyunk, egy kalandnak véletlen részei. Itt vannak irataim!

A csendőrhadnagy képe megnyult, mialatt elbeszéltem a kalandot . . .

Természetesen elbocsátottak bennünket.

. . . Tiepoló ezután eltűnt a vidékről! . . . Én és Roger visszatértünk Párisba s az ősszel megnyertem a szalon nagy díját egy képpel, mely Tiepoló lakomáját ábrázolta . . .

Ugyanekkor egy más meglepetés is ért. Olaszországból egy ládát kaptam, melyben 50 üveggel volt abból a marsalaiból, melyet Tiepolónál ittunk.

Egy kis czédula volt mellékelve e szavakkal: „Kárpótlásul az okozott kellemetlenségért! Tiepoló.“

Roger barátom még most se tudja elfelejteni a vendéglátó banditát.

Gasparone.

* Tévedés.

Bíró: Na, maga megátalkodott gonosztevő, már megint itt van? . . .

Tanú: Bocsánat, tanu vagyok, és először vagyok itt.
Bíró (zavartan): De hiszen . . . mintha már sokszor láttam volna . . .

Tanú: Igenis kérem, pinczér vagyok a „Vörös sas“-ban.

Népmozgalmi adatok.

Születések. Az elmúlt hét folyamán született 22 gyermek. Az év elejétől ezideig összesen 744.

Eljegyzések Uhljár Mihály Zahorecz Zsuzsanna, Hipszki Pál Valach Erszébet, Juhos János Greksza Zsuzsi, Bartók András Benkovic Zsuzsi, Kugyela György Cselai Erszébet, Kugyela György Sinkó Mária.

Házasság: Litauszki János Zahorecz Katalin, Murányi József Liska Judit, Szancsik Márton Korim Judic.

Halálozás. Az elmúlt hét alatt meghalt 10 ember. Az év elejétől ez ideig összesen 449.

Szaporulat az év elejétől 295.

CSARNOK.

Október 6.

Üdvözöllek benneteket . . .
Áldom szentül neveteket,
Kikről mondja apa, fia:
„Tizenhárom szent vértanu!“ . . .

Magyar nemzet ifjusága
Gondolj ezek halálára . . .
Ezt forgassad az elmédben,
Nappal épp úgy mint éjjelen!

Neveiket vésd kebledbe,
Esküdj meg az Istenedre:
Hogy követed példájukat
S imádogd e vértanúkat.

Kis nemzetem nagy reménye
Ird mindenki kebelére:
„Szentté lesz az, ki hazáért
Kionthat egy parányi vért!“

Üdvözöllek benneteket,
Áldom szentül neveteket!
Téged követ apa, fia:
Tizenhárom szent vértanu! . . .

Berényi Marczli.

Intés.

Szeress, szeress!
Ne zárd el ifjú szívedet!
A bú nem kérdez, nem kopog,
Belélopózik s kinevet.
S a rejtett bánat tiszteres.
Szeress, szeress!

Szeress, szeress!
A bánat barna éjmadár,
Huhogni zárt helyekre jár.
S ha egyszer megtalálja már,
Más odvat nem hamar keres,
Szeress, szeress!

Szeress, szeress!
Oh tárd fel ifju szívedet!
Csak tiszta fényes légkörön
Talál tanyát a szép öröm

És hord belé nagy kincseket!

A kéj ott százezerszeres!

Szeress, szeress!

Lantos.

KÖZGAZDASÁG

A világ 1897. évi gabonatermése.

A földmivelségi m. kir. miniszter, ugy a mint ez már 9 év óta minden esztendőben történik, az idén is kipuhította az egyes gabona termelőállamok gabonatermését. Fölszolitotta a cs. és kir. konzulokat, hogy a buza és általában véve a gabonatermésről, továbbá a buza- és gabonaszükségletéről augusztus hó 15-ig tegyenek jelentést; hazánkban pedig az állandó gazdaság, tudósítóknak és közgazdasági előadóknak részben már a cséplési eredményeken alapuló jelentései alapján állította össze a buza, rozs, árpa és zab termésének eredményét, leszámítva hozzávetőlegesen a téli és nyári elemi csapások okozta károkat, a melyek a folyó esztendőben, a mint az, az utóbb beérkezett adatokból kitűnt, jóval jelentékenyebbek, mint azt eleinte a gazdák remélték.

El kell ismernünk, hogy a folyó évben ismét nagy buzgalommal és kiváló szakértelemmel foglalták össze s dolgozták ki jelentéseiket a cs. és kir. konzulátusi hivatalok; hasonlólag elismerés illeti a kiváló ügybuzgalmat folytatott magyar gazdákat, nevezetesen a közgazdasági előadókat és állandó gazdasági tudósítókat, a kik a folyó esztendő mostoha termése dacára is a legobjektivebb alapon szerkesztették meg jelentéseiket.

Csak ezeknek a kiváló szakérőknek segítségével lehetséges egy olyan kompakt alakot összeállítani, a melyből aztán mindenki könnyen meggyőződést is szerezhet magának az ideai világtermésről és a jövőben, piaczi konjunkturák felől.

Ezuttal a külföldön működő cs. és kir. konzulátusi hivatalok a gabonaüzleti viszonyok felől is kimerítően tájékoztattak s éppen ez a körülmény az, a melynek alapján már most ki lehet jelteni, hogy egy szokatlan, gyenge gabonatermésű évvel van dolgunk, melyet fokoz az is, hogy az 1896-iki gabonatermésből kevesebb gabona maradt fenn készletben, mint az 1895-ikiből 1896-ra; a készletek hiánya és a kisebb termés — a mint ez már a gabonaüzlet körül mutatkozik is — az árak rohamos emelkedését vonták maguk után.

A jelentésekből kitűnik, hogy a gabonával bevett terület jóformán sehol sem emelkedett, ellenben több államban jelentékenyen kisebb terület volt bevetve. Ez államok: Kelet-India, Argentina, Franciaország, Oroszország, Románia, Bulgária, Törökország, Görögország, Tripolisz és Olaszország. Azonkívül a tulságos sok esőzés miatt Magyarországon is kevesebb gabonát vetettek a gazdák, ugyszintén Ausztráliában, és az amerikai Egyesült-Államokban. A tavaszi időjárás is gazdag volt csapadékból, tehát szintén hátráltatta a tavasziak vetését s ámbár még május havában is sok helyen próbálkoztak a vetéssel, azért jóval kisebb területet vetettek be a gazdák nemcsak buza és rozsából, hanem általában mindenféle gabonafélékből. Magyarországon, Romániában, Ausztriában, Szerbiában. Oroszországban, Bulgária és Kelet-Ruméliában, továbbá Törökországban és Görögországban a tavaszi gabonával bevett terület, szemben 1896-al mintegy 10%-kal kisebb volt.

Az időjárás sem kedvezett a vegetációnak, mert a tulságos sok csapadék miatt az előbb erősen fejlődött gabonavetések utóbb annyira megromlottak, hogy a termés-eredmények Európa nagy részében 10—15%-kal kisebbek még az 1896-iki meglehetősen gyenge közepes termésnél is.

Argentina, Ausztrália, Kelet-India, Chile és az afrikai kisebb államok, a hol gabonatermeléssel is foglalkoznak, szintén 20—40%-kal kisebb termést arattak, és így az exportra termelő államok sorai közül gabonafelesleg hiányában nem egy, hanem több állam kilép az idén.

Az amerikai Egyesült-Államok, továbbá Németország, Spanyolország, Belgium, Hollandia, Dánia, Svéd és Norvégia, Oroszország északi és nyugoti részei, továbbá részben Anglia meglehetősen jó termést arattak!

Rontotta a sok eső, felhőszakadás és árvíz a gabona minőségét, azonkívül, hogy már a rozsda is jelentékeny mérvben károsan befolyásolta a terményeket.

A kivételben, illetve a forgalomban is alkalmas gabona főképp pedig buza ritka helyen lesz annyit, mint a mennyi a múlt évben volt, ámbár a múlt évi gabonának, a mint ezt akkoriban kifejeztük volt, sok tekintetben voltak hiányai, de mert 1895-ről mégis jóval több gabona feküdt a raktárakban készletképp, a hiányokat könnyebben ki lehetett egyenlíteni.

Ez idő szerint az egész világon a mi téli évszakunk idején arató államok közé csoportosul a bizalom, a hol a vetések meglehetősen jól állanak, továbbá a kukorica, a burgonya és hüvelyesek terméshozamában reménykedhetünk, melyekből, csekély kivétellel, közep és jó közép termésre van kilátás.

Az ideai gabonatermés, egy-két Államot kivéve mindenütt jóval gyengébben sikerült nemcsak mennyiségre, hanem minőségre is; a hiány ugyszólván minden gabonanemfél erősen szembeötlik és mint az alább kimutatott buzaösszegezés mutatja, az ideai buza-termés hozama közel 85 millió hektoliterrel kisebb mint a múlt évi volt, pedig már 1896-ban sem volt normális buza-termésünk, — de azért az 1896 évi gyengébb termést a főbb államok gabonakészletei részben kiegyenlítették, sőt az 1897. évre főképp oroszországban Amerikában, Németországban s elsősorban másutt is meglehetősen készletek maradtak fenn. A múlt évben ugyanis a buzakészletek mennyisége meghaladta a 100 millió hektolitert, a folyó évben azonban már csakis mintegy 50—60 millió hektoliternyi készlet feküdt július hó végén a különböző raktárakban, hajókon, vasutakon stb. és a gazdák kezében.

Az összeállításból kitűnik, hogy az ideai buza-termés 755 millió hektoliter: 1896-ban 840.50 millió hektoliter termett, melylyel szemben a készlet 1896. évben 100 millió, 1897-ben mintegy 50—60 millió hektoliter volt.

A termés és készlet kitett tételeit.

1897-ben: 810.00 millió hektolitert.

1896-ban: 840.50 millió hektolitert.

A fogyasztási szükséglet volt 1896/97-ben 874.6 millió hektoliter; 1897/98-ban pedig lesz körülbelül 890 millió hektoliter.

A világ buzaszükségletében felel meg az összes leges hiány tehát 1897/98-ra nézve körülbelül 100 vagyis 68—69 millió hektoliter buza az összes készleteket figyelembe véve, még ha a fogyasztás kevesbedne is.

Készletek nélkül már a múlt évben is nagy volt a terméskevesedés 1895-el szemben, az ideai azonban dacára annak hogy Amerikában elég jól sikerült a termés eredménye, a különbözet 1896-hoz viszonyítva jelentékenyen nagyobb. És mert a többi termények, főképp a rozs szintén 68—70 millió hektoliterrel rosszabbul fizetett, mint a múlt évben; — a terméseredmények 409—410 millió hektoliterre tehetőek az 1896-iki 479 millió hektoliterrel szemben, továbbá mert az árpa- és zabtermények sem felelték meg a hozzáfűzött reményeknek sőt egyes államokban jelentősen a terméskevesedést, viszonyítva 1896-hoz, a melynek kiegyenlítésére nem lehet számítani, mert a rozs-árpa- és zabkészletek jóval csekélyebbek, mint a fogyasztásnak megfelelő tényleges szükséglet és végül mivel a kukorica terméskilátások koránt sem oly fényesek, hogy a vetések állásából legalább ma az 1896-ikinél nagyobb terméseredményre lehetne számítani, ezekből a szempontokból ítélve meg a gabonapiaczi viszonyokat, első sorban is konstatálnunk kell azt, hogy 1897/98. évben a termés és a készletek csak nem utolsó tonnáig forgalomba kerülnek, tehát a gabonauzlet is a jövő új aratásig állandóan mozgalmass lesz.

Mielőbb a buzára nézve a főbb kimutatást követően, álljanak itt a többi terményekre nézve a következő adatok:

	rozs	árpa	zab	kukorica
	millió hektoliterekben			
1897-ben	410	304	972	938
1896-ban	476	342	1.030	962

Kisebb az eredmény 1897-ben 69 38 58 23

A buzával együtt pedig kissébb az összeseredmény szemben 1896-al 292 millió hektoliterrel 7.3 százalékkal, fogy természetesen, hogy az amerikai kukorica tényleg gyengébb termést fog adni, mint 1896-ban.

A szerkesztésért felelős: SÁMUEL ADOLF.

HIRDETÉSEK.

jutányos áron felvételnek

a „SZARVAS és VIDÉKE“ kiadóhivatalában

Beliczey-utca 11. szám.

I. magyar királyi szabadalmazott OSZTÁLY SORSJÁTEK

A magyar kir. osztálysorsjáték
50,000 ny er em é ny é nek
jegyzéke.

A legnagyobb ny er em é ny a játékterv
9. §. szerint

1.000,000
Egy millió korona.

A ny er em é ny ek különleges beosztása a
következő:

Ny er em é ny ek	Korona
1 á	600,000
1 „	400,000
1 „	200,000
2 „	100,000
1 „	90,000
1 „	80,000
1 „	70,000
2 „	60,000
1 „	40,000
5 „	30,000
1 „	25,000
7 „	20,000
3 „	15,000
31 „	10,000
67 „	5,000
3 „	3,000
432 „	2,000
763 „	1,000
1238 „	500
90 „	300
31700 „	200
3900 „	170
4900 „	130
50 „	100
3900 „	80
2900 „	40
50000	ny er em é ny os jutalom 13.160,000 kor.

összegeben, mely 6 osztályban sorsol-
tatik ki.

Az 1897. év. február hó 27-iki törvény szerint a kis lutri megszűnik és ezen osztálysorsjáték által pótolatik. Németországban ezen nemű sorsjátékok már 100 év óta fennállanak és az illető sorsjegyek eladattak. Nálunk Magyarországon is emelkedik iránta az érdeklődés, mert a sorsjegyek legnagyobb része biztos kezekben van. Nemsokára ilyenek csak ráfizetéssel lesznek kaphatók. Azért ajánljuk, hogy a vétellel ne késünk.

A magyar osztálysorsjáték áll:

100.000 és 50.000
eredeti sorsjegyből és pénzny er em é ny ből

A ny er é si esélyek oly előnyösek, hogy az eddigi kis lutri, vagy egy igérvény vétele ezzel nem is hasonlítható össze. Ily előnyös esélyekkel szemben mindenki nyújtsa kezét a szerencsének viszonyaihoz képest.

Az összes 50.000 ny er em é ny a mellette álló ny er em é ny jegyzékből látható; ezen ny er em é ny ek 6 részben lesznek ki-sorsolva és a ny er ő sorsjegy készpénzben kifizetetik.

A sorsjegyek ára az első huzáshoz:

	eredeti sorsjegy
6 frt egy egész	„
3 „ egy fél	„
1.50 „ egy negyed	„
0.75 „ egy nyolcad	„

A huzások a fővárosi vígadó épületében nyilvánosan történnek a m. kir. kormány felügyelete alatt és egy kir. közjegyző előtt. A huzásnál mindenki jelen lehet.

Mi üzlethelyiségünkben elárulsítjuk vagy utánvételt, vagy az összeg postautalványnyali beküldése ellenében ajánlott levélben elküldjük az eredeti sorsjegyeket. Minden egyes vevő nevét azonnal feljegyezzük és vevőink minden egyes huzás után megkapják a kimerítő sorsolási jegyzéket.

Rendelményeket f. é. **október hó 9-ig** fogadunk el.

Török A. és Társa

a magyar királyi szabad. osztály-sorsjáték főelárulsítói,

BUDAPEST, Váci-körut 4./P. szám.